

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Saksbehandler:
Ragnar Wiik
Epost:
ragnar.wiik@forbrukereuropa.no

Vår dato:
13.10.2020

Deres referanse:
20/3673

Hørings svar – ny lov om pengespill

Det vises til Kulturdepartementets høringsbrev av 29.juni 2020 om ny lov om pengespill.

Det opplyses i høringsnotatet at rundt 177 000 nordmenn antas å ha et problematisk forhold til pengespill enten ved å være problemspillere eller moderate risikospillere. Tilsvarende måling foretatt i 2005 viste et resultat på 122.000, hvilket synliggjør en markant negativ utvikling. Tallene er etter Forbruker Europas syn bekymringsfulle. Pengespill i trygge og ansvarlige rammer må være det grunnleggende formålet med ny lov. Forebyggende tiltak knyttet til spillavhengighet må naturlig være førende for forvaltning og regelutforming. Lovens uttrykte formål synes å være i tråd med disse hensyn.

Erfaringene fra Forbruker Europa (FE) er basert på klager fra norske forbrukere som har benyttet seg av spilltjenester som tilbys via internett i grenseoverskridende avtaler. Mange forklarer at de av ulike årsaker blir sperret fra tilgangen til spill, eller ikke kan ta ut gevinster grunnet angivelige forhold på spillerens hånd, som at konto er benyttet av flere spillere, eller at betalingskort er skiftet ut. Andre forklarer at de etter egen anmodning ikke har blitt sperret fra å spille videre, etter å ha vunnet store gevinster. De har deretter spilt bort hele gevinsten. Flere forklarer at de har blitt fulgt opp av spillselskap for at de skal fortsette å spille, selv om de har flyttet til utlandet.

Klagene vi har mottatt, vesentlig de seneste 5 år, vitner om en uregulert bransje som ikke tar forbrukerhensyn på alvor i sine avtaler. Mange spillselskap har finurlige og ensidige avtalevilkår som åpner for at de kan behandle spillerne vilkårlig og dels urimelig. FE mener at denne praksis bør kunne prøves etter UCTD – urimelig avtalevilkårs-direktivet og Avtalelovens §36. Det har versert noen saker for norske domstoler, bla.a. «Baasland saken» og flere saker hvor også lovvalg og vernetingssspørsmål har vært sentrale temaer.

Hva gjelder håndheving av disse sakene så er spillerne henvist til Gaming Authorities registrert på Malta, der flere spillerselskap, som Betsson, også er registrert og har hovedkontor. Håndhevingen fungerer etter FE sin erfaring dårlig i disse sakene da det ikke kan sies at MGA opptrer nøytralt som en ordinær reklamasjonsnemnd etter ADR direktivet (spill ikke omfattet). Det samme gjelder tilsynsmyndighetene på Malta som fremstår passive etter flere henvendelser fra FE til deres CPC kontor (nettverk av forbrukertilsyn).

Det mest relevante tiltaket overfor spillerselskap registrert utenfor Norge fremgår i høringsnotatet Pkt. 20, s. 150 flg.

Det foreslås å innføre DNS-varsling, samt at virkningen av DNS-varsling evalueres to år etter at ordningen er trådt i kraft. Dersom tiltaket ikke virker etter hensikten, for eksempel ved at antall problemspillere hos uregulerte aktører øker, kan det bli aktuelt å innføre DNS-blokkering på et senere tidspunkt.

Departementet legger til grunn at forslaget om DNS-varsling ikke kommer i konflikt med proporsjonalitetsprinsippet i EØS-retten eller yttrings- og informasjonsfriheten etter Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10.

Forbruker Europa støtter forslaget om å innføre DNS-varsling, som gir informasjon til spillerne om at en nettspillside ikke har tillatelse fra norske myndigheter til å drive sin virksomhet overfor norske spillere.

Departementet foreslår å videreføre dagens betalingsformidlingsforbud i en egen bestemmelse, jf. lovforslaget § 5. I dag er betalingsformidlingsforbudet en integrert del av forbudet mot å formidle lotterier og pengespill uten tillatelse. Forslag til ny pengespillov viderefører ikke begrepet "formidle" som beskrivelse på den aktiviteten som ikke tillates. Departementet foreslår i lovforslaget § 4 at begrepet "tilby" skal brukes for å beskrive den aktiviteten som krever tillatelse etter loven, jf. kapittel 7.2.2. over. Departementet vurderer derfor at det er mer naturlig at betalingsformidlingsforbudet videreføres som et selvstendig forbud i ny pengespillov. FE støtter dette forslaget som vil begrense muligheter for utenlandske spillerselskap å omgå forbudet ved å benytte seg av mellomledd – 3 parts selskaper.

Det vises videre til Forbrukerrådets hørings s. 3 «Som kjent kan man som utgangspunkt etter norsk rett ikke pådra seg spillgjeld. Her har vi likevel sett omgåelser spillbransjen har benyttet, nettopp for at forbrukere kan benytte pengespill på kreditt eller ved ordinære pengeoverføringer. Selskapene benytter bevisst andre brukerstedskoder enn «pengespill, slik at betalingstransaksjoner på tross av forbud likevel kan foretas.

Bruken av mellommenn er også en kjent problemstilling. Banker har en undersøkelsesplikt knyttet til betalingstransaksjoner til og fra pengespillselskap. Banker og andre betalingsformidlere forholder seg her etter det vi erfarer relativt slaviske til de selskaper Lotteritilsynet har sendt vedtak om at formidler pengespill uten tillatelse i Norge.

Etter Forbrukerrådets syn bør finansinstitusjonene her pålegges en selvstendig aktivitetsplikt, som bør tydeliggjøres i regelverket. Finansinstitusjoner vil egenhendig eller via egne kundeforhold kunne etablere kunnskap om pengespillselskap som burde stått på Lotteritilsynets side. Manglende eller forsinket varsling til Lotteritilsynet vil indirekte kunne påføre egne kunder tap.

Presiseringen kunne her gjøres i forskrift om forbud mot betalingsformidling for pengespill som ikke har norsk tillatelse. Det bør videre vurderes inntatt bestemmelser om sivilrettslige konsekvenser ved brudd på aktivitetsplikt. Er et kredittkort benyttet ved pengeoverføringer fremstår det klart at finansinstitusjonen ikke samtidig kan nyte godt av rentegevinst ved eget pliktbrudd. Den bør videre vurderes inntas regler knyttet til erstatningsansvar ved brudd på aktivitetsplikten. En kodifisering fremhever ansvaret, og synliggjør forbrukers rettigheter».

Forbruker Europa legger også til grunn at bankene vil kunne ha en aktivitetsplikt overfor kortholdere, hvor det under overvåking av transaksjoner, oppdages at det iverksettes store innsatser, eller mange innsatser ila kort tid og som bryter med betalings-algoritmen til kortholder. Det kunne da med fordel vært åpnet for å inngå avtaler med banken om at transaksjoner stoppes eller at kortet sperres ved transaksjoner over avtalte grenser.

Med vennlig hilsen.

Ragnar Wiik

Direktør

Forbruker Europa

European Consumer Centre Norway